

Title :	ชื่อเสียงเรียงนาม
Subject Heading 1 :	
Subject Heading 2 :	
Source :	ฉบับ 21
Date :	วันศุกร์ที่ 10 ธันวาคม 2553

ชื่อเสียงเรียงนามกับการบ้านการเมือง

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

พระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสิน

พระเจ้าอวโรหิต พระเจ้าตากสินมหาราช ดั่งนี้เพราะไม่มีคำเคยเรียกเคยเขียน ครั้นจะให้เรียกก็จะกระดากปาก จะฟังก็กระดากหู จะเขียนก็จะไม่ถามแก่ตา เพราะคำว่าลึงว่าปาวว่าอวโรหิตนั้นเป็นคำไทยไพร่ใช้เรียกกันอยู่

วันนี้เมื่อกรุงรัตนโกสินทร์อายุ 200 กว่าปีความเป็น "สมมติเทพ" ผ่อนคลายลง แม้พระราชพิธีจำนวนไม่น้อยยังคงปฏิบัติสืบทอดมีการถ่ายทอดสดให้ชมถึงบ้าน พระราชกรณียกิจของเจ้านายแต่ละพระองค์มีรายงานในข่าวพระราชสำนักทุกวัน

คำเรียกขานเจ้านายแบบใหม่ "สมเด็จย่า" หรือเรียกงานเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชินี เป็นวันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติแทน

ผู้เขียน (ปาริณท์) ด้วยการค้นคว้าเอกสารตลอดจนคำอธิบายความของนักปราชญ์จำนวนไม่น้อยที่สรุปได้ว่า

"คำเรียกพระมหากษัตริย์ว่า 'พ่อ' เป็นผลสะท้อนความสัมพันธ์อย่างพิเศษระหว่างราชสำนักกับประชาราษฎร์ ที่เกิดขึ้นในรัชกาลปัจจุบันนี้เอง โดยไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่า มีจุดเริ่มต้นตรงไหน โดยใคร เพื่ออะไร คล้ายกับคำว่า 'นี่ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เมื่อ 'เจ้า' ต้องการใกล้ชิดกับพลนิกรมากยิ่งขึ้นกับความต้องการของพลนิกรที่เห็นว่าเจ้า 'ติดดิน' และ 'เอื้อมถึง' ได้ยากกว่าในสมัยโบราณ"

บทความทั้งสองข้างต้นทำให้เห็นความสำคัญของการชื่อเสียงเรียงนามที่ใช้เรียกขานกันว่าเป็น "เครดิต" ของบุคคล และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สร้าง-

- คัมภีร์สังคิตยวงศ์ (พงศาวดารเรื่องสังคายนาวงศ์ธรรมวินัย) ของสมเด็จพระพนรัตน์ (แก้ว) เรียกพระองค์ว่า "พระราชวชิรปการ"

- พระราชพงศาวดารเหนือ เล่มที่ 41 (เลขที่ 1/ข) รวบรวมและเรียบเรียงโดย พระวิเชียรปรีชา (น้อย) เจ้ากรมราชบัณฑิตขวา เรียกพระองค์ว่า "พญาตาก"

- หนังสือลำดับกษัตริย์คำฉันท์ ของพระยาทิศดาจตุรงค์ ข้าราชการในสมเด็จพระเจ้าหลานเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษเทเวศร์ (เจ้าฟ้าทองอิน) กรมพระราชวังบวรสถานพิมุข เรียกพระองค์ว่า "เจ้าตาก"

- พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้ชำระเมื่อ พ.ศ. 2338 และพระราชพงศาวดารกรุงสยาม ต้นฉบับปริดิษมิวเซียม ลอนดอน เลียงที่จะกล่าวถึงพระนามของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีไว้ตลอดทั้งเล่ม

ซึ่งส่งผลต่อหนังสือที่บันทึกโดยชาวต่างชาติ

อำนาจจะถูกเรียกด้วยนามที่ไม่เป็นการยกย่องอยู่บ่อย เราจึงมีนามอย่าง "ขุนหลวงหาวัด" "ขุนหลวงขี้เรือน" อยู่ในพระราชพงศาวดาร

แต่พระนามอย่างเป็นทางการ "ของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี หรือสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช" คืออะไร

สุทธิศักดิ์ ระบบอบ สุขสุวานนท์ พลิกเอกสารทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง แล้วชี้ให้เราเห็น

ขณะที่บทความของปาริณท์อธิบายในมุมมองของสุทธิศักดิ์ ด้วยการนำเสนอ "ระยะห่างสมมติ" ของพระมหากษัตริย์-ประชาชน ในราชวงศ์จักรี ที่ค่อยๆ แคบลง

เดิมในช่วงต้นราชวงศ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงให้ความสำคัญกับศรัทธาความเชื่อเรื่องเทวราชา โดยทรงใช้แบบแผนของระบบกษัตริย์อยุธยาเป็นบรรทัดฐาน ราชประเพณีโบราณทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นพระราชพิธีบรมราชาภิเษก การพระราชพิธี 12 เดือน, พระราชจริยวัตรต่างๆ ในแต่ละวันตั้งแต่

สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร มรดกโลกที่ไม่จูงใจให้เข้าชม

เยาวชนและประชาชนแสดงความเห็นเกี่ยวกับมรดกโลก ตามการสำรวจของกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) มีตอนที่เกี่ยวกับสุโขทัย (มติชน ฉบับวันอังคารที่ 7 ธันวาคม 2553 หน้า 22) ได้ความว่า

56.33% รู้ว่าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชรและเมืองบริวารเป็นมรดกโลก แต่ไม่เคยเข้าชม

31.17% รู้จัก และเคยเข้าชม ตัวเลขที่คิดมานี้แสดงให้เห็นปัญหาต่างๆ มากมายหลายเรื่อง แต่ไม่อาจประมวลได้หมดตรงนี้

ปัญหาสำคัญอันหนึ่งคือ ประวัติศาสตร์แห่งชาติสอนว่า "สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย", "พ่อขุนรามคำแหงกรุงสุโขทัยทรงประดิษฐ์อักษรไทยเป็นครั้งแรก", "สุโขทัยคือรัฐในอุดมคติของความเป็นไทย", ฯลฯ

แต่เยาวชนและประชาชนไม่ตื่นตื่นด้วยชวนให้คิดว่าเป็นไปได้ไหมว่าเยาวชนและประชาชนรู้เท่าทันว่าประวัติศาสตร์แห่งชาติที่ทางการโฆษณาเป็นจินตนาการล้วนๆ โดยไม่มี "แฟคต์" มีแต่ "เฟค" และฟักแฟง จึงไม่น่าเข้าชม เพราะของปลอมๆ เฟคๆ

นอกจากนั้น ยังมีปัญหาอื่นๆ อีก เช่น เมืองมรดกโลกเหล่านี้ ไม่มีสิ่งจูงใจแวดล้อมให้คนทั่วไปเข้าชม

มีคนจำนวนไม่น้อยเห็นว่าต้องเสียเงินค่าเข้าชม เลยตัดสินใจไม่ไป บางคนไปถึงแล้วแต่ไม่เข้า เพราะเสียดายสตางค์ที่ไม่ควรเสีย

ทางแก้ไขเพื่อจูงใจให้คนเข้าชมเมืองมรดกโลก สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร มีหลายอย่าง เช่น

1. เลิกโกหกปกปิดเรื่องราวราชธานีแห่งแรก และอักษรไทยครั้งแรก รวมทั้งความเป็นไทย

2. เน้นประวัติศาสตร์สังคมที่มีคน แล้วลดประวัติศาสตร์ศิลปะที่มีแต่วัดกับวัง

3. สร้างเครือข่ายเมืองมรดกโลกที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ความเป็นมาร่วมกันอย่างแนบแน่น แต่ยังไม่เป็นมรดกโลก เช่น พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, เพชรบูรณ์, ตาก, พิจิตร, นครสวรรค์

4. เลิกเก็บค่าเข้าชม ขนาดให้เข้าฟรียังไม่มีใครอยากเข้าแล้วยังจะมีหน้าเก็บค่าเข้าชมอีก (ถกกันได้อีกมาก เรื่องความเหมาะสมคืออะไร? แค่นี้พอ?)

5. บริหารจัดการงาน PR อย่างทันสมัยโดยมืออาชีพ วันอาทิตย์-วันจันทร์ ที่ผ่านมา ผมตระเวนเส้นทางเครือข่ายดินแดนรัฐสุโขทัย ลุ่มน้ำยม-น่าน แล้วเห็นว่าทางการ วธ. เน้นมรดกโลกที่เป็นเมืองราชธานี มีวัดกับวังเป็นสำคัญที่สุดแล้วตัดขาดชุมชนท้องถิ่นโดยรอบที่ผลิตทรัพยากรป้อนให้วัดกับวังในอดีต

คำอธิบายเมืองมรดกโลกของทางการ ล้วนเต็มไปด้วยอลังการของศัพท์แสงประวัติศาสตร์ศิลป์แข็งทื่อที่ม่อเหลื่อที่ทางไกลและไม่มี "คน"

เมื่อไม่มีผู้คนเสียแล้ว ก็ไม่รู้จะเข้าชมมรดกโลกหาพระแสงดาบยาวอะไร? ทำอะไร? ฯลฯ

เมืองโบราณ ในอาณาจักรสุโขทัย โดย ศรัทธา วลีโกดม เป็นหนังสือรายงานการวิจัยเกี่ยวกับรัฐสุโขทัยที่สมบูรณ์ที่สุด สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2532

ถ้ากระทรวงวัฒนธรรมศึกษาเนื้อหาหลักจากเล่มนี้ แล้ววกไปอธิบายมรดกโลกสุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร จะทำให้

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระพุทธยอดฟ้า

สำหรับนักข่าว นักเขียนทุกคน บ.ก.สั่งนักสั่งหนาว่า ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง ของบุคคลที่กล่าวถึง ต้องพยายามเขียนให้ถูกต้องเสมอ เขียนผิดเมื่อไร

-หน้าห้องจะโทรมาต่อว่าแต่เช้า นายเขียน "หุดหิด" มากคะ นักข่าวเขียนชื่อนายผิด

-เจ้าตัวและวงศาตณณญาติกกลายเป็นพินเป็นไฟ เพราะว่า "นามสกุลเก่าแก่" เขียนผิดได้ไง

ยลช
นั่นเป็นเหตุที่ไม่ได้มีเจตนาเปลี่ยนชื่อ แปลงนามสกุล หรือลดตำแหน่งใคร แต่ที่อ่านพบในนิตยสาร "ศิลปวัฒนธรรม" ฉบับเดือนธันวาคม เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยเจตนา

บทความที่กล่าวถึงคือ "พระนามทางการที่ปลานาการของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี" โดยสุทธิศักดิ์ ระบุบ สุขสุวรรณนท์ และ "เรียก 'พ่อ' ผิดตรงไหน?" โดย ปราบินทร์ เครือทอง

สุทธิศักดิ์กล่าวว่า "ชาวไทยในปัจจุบันมักนิยมเรียกขานพระนามสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีว่า 'สมเด็จพระเจ้าตากสิน' (ครองราชย์ พ.ศ.2310-2325) ซึ่งเป็นพระนามที่ปรากฏบนจารึกหน้าฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ตรงวงเวียนใหญ่ ผังธนบุรี อันถือเป็นการลดทอนพระเกียรติยศของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีลงอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เนื่องจากพระนามดังกล่าวนี้ทำให้พระนามทางการร่วมสมัยของพระองค์แต่อย่างใดไม่"

ทั้งอธิบายให้เห็นว่า ในเอกสารทางการหลายสมัยเรียกขานพระนามของพระองค์ต่ำกว่าสถานภาพจริงทั้งสิ้น เช่น

-เอกสารการแต่งตั้งเจ้าพระยาบวรราชนครราชสีมา (พ.ศ.) ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พ.ศ.2327 เรียกพระองค์ว่า "พญาตากสิน"

ชื่อเสียงเรียงนามกับการบ้านการเมือง

สมเด็จพระเจ้าตากสิน

-คัมภีร์สังคิตยวงศ์ (พงศาวดารเรื่องสังคายนาวพระธรรมวินัย) ของสมเด็จพระพนรัตน์ (แก้ว) เรียกพระองค์ว่า "พระราชวชิรปการ"

-พระราชพงศาวดารเหนือ เล่มที่ 41 (เล่มที่ 1/๗) รวบรวมและเรียบเรียงโดย พระวิเชียรปรีชา (น้อย) เจ้ากรมราชบัณฑิตขวา เรียกพระองค์ว่า "พญาตาก"

-หนังสือลำดับกษัตริย์คำฉันท์ ของพระยาทิศดาจตุรงค์ ข้าราชการในสมเด็จพระเจ้าหลานเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ (เจ้าฟ้าทองอิน) กรมพระราชวังบวรสถานพิมุข เรียกพระองค์ว่า "เจ้าตาก"

-พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้ชำระเมื่อ พ.ศ.2338 และพระราชพงศาวดารกรุงสยาม ต้นฉบับปริตมิวเซียม ลอนดอน เลียงที่จะกล่าวถึงพระนามของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีไว้ตลอดทั้งเล่ม

ซึ่งส่งผลต่อหนังสือที่บันทึกโดยชาวต่างชาติ ในระยะต่อมา เช่น เล่าเรื่องเมืองสยาม-พระสังฆราชปัดเลอกั้ว และราชอาณาจักรและราชกรรสยาม-เซอร์จอห์น เบาริง ที่เรียกพระองค์ว่า "พระยาตาก" เช่นกัน

ความจริงนี้เป็นเรื่องธรรมดา เพราะผู้สูญเสีย

อำนาจจะถูกเรียกด้วยนามที่ไม่เป็นการยกย่องอยู่บ่อย เราจึงมีนามอย่าง "ขุนหลวงหาวัด" "ขุนหลวงขี้ร้อน" อยู่ในพระราชพงศาวดาร

แต่พระนามอย่างเป็นทางการ ของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี หรือสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช คืออะไร

สุทธิศักดิ์ ระบุบ สุขสุวรรณนท์ พลิกเอกสารทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง แล้วชี้ให้เราเห็น

ขณะที่บทความของปราบินทร์อธิบายในมุมมองของสุทธิศักดิ์ ด้วยการนำเสนอ "ระยะทางสมมติ" ของพระมหากษัตริย์-ประชาชน ในราชวงศ์จักรี ที่ค่อยๆ แคลง

เดิมในช่วงต้นราชวงศ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงให้ความสำคัญกับศรัทธาความเชื่อเรื่องเทวราชา โดยทรงใช้แบบแผนของระบบกษัตริย์อยุธยาเป็นบรรทัดฐาน ราชประเพณีโบราณทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นพระราชพิธีบรมราชาภิเษก, การพระราชพิธี 12 เดือน, พระราชจริยาวัตรต่างๆ ในแต่ละวันตั้งแต่เช้า-ค่ำ ฯลฯ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2408-2411 บันทึกว่า "และจะเรียกเจ้านายที่เป็นเจ้าผู้ครองเจ้าข้าเจ้าข้าว่า เจ้าข้าว่า พระเจ้าผู้ครอง พระเจ้าข้าว่า

พระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสิน

พระเจ้าอวโรห พระเจ้าน้ำแหร ดั่งนี้ เพราะไม่มีคำเคยเรียกเคยเขียน ครั้นจะให้เรียกก็จะกระดากปาก จะฟังก็กระดากหู จะดูเขียนก็จะไม่งามแก่ตา เพราะคำว่าล่งว่าป้าว่าอ้าวว่าน้ำนั้นเป็นคำไทยไพร่ใช้เรียกกันอยู่"

วันนั้นเมื่อกรุงรัตนโกสินทร์อายุ 200 กว่าปี ความเป็น "สมมุติเทพ" ผ่อนคลายลง แม้พระราชพิธีจำนวนไม่น้อยยังคงปฏิบัติสืบทอดมีการถ่ายทอดสดให้ชมถึงบ้าน พระราชกรณียกิจของเจ้านายแต่ละพระองค์มีรายงานในข่าวพระราชสำนักทุกวัน

คำเรียกขานเจ้านายแบบใหม่ "สมเด็จย่า" หรือเรียกงานเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชินี เป็นวันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติแทน

ผู้เขียน (ปราบินทร์) ด้วยการค้นคว้าเอกสารตลอดจนคำอธิบายความของนักปราชญ์จำนวนไม่น้อยที่สรุปได้ว่า

"คำเรียกพระมหากษัตริย์ว่า 'พ่อ' เป็นผลสะท้อนความสัมพันธ์อย่างพิเศษระหว่างราชสำนักกับประชาราษฎร์ ที่เกิดขึ้นในรัชกาลปัจจุบันนี้เอง โดยไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่า มีจุดเริ่มต้นตรงไหน โดยใคร เพื่ออะไร คล้ายกับว่าคำๆ นี้ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เมื่อ 'เจ้า' ต้องการใกล้ชิดกับพลนิกรมากยิ่งขึ้นกับความต้องการของพลนิกรที่เห็นว่าเจ้า 'ติดดิน' และ 'เอื้อถึง' ได้ยากกว่าในสมัยโบราณ"

บทความทั้งสองข้างต้นทำให้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนชื่อเรียกขานกันว่าเป็น "เครดิต" ของบุคคล และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สร้างลบล้าง ศรัทธาต่อผู้คนในบ้านในเมือง

วิภา จิราไพศาล

wipha_chi@yahoo.com

สุโขทัย-ศรีสั...

มรดกโลก

ยาวชนและประชา... ตามการสำรวจของ... เกี่ยวกับสุโขทัยฯ (มติ... หน้า 22) ได้ความว่า

56.33% รู้ว่าถูก... กำแพงเพชรและเมือง...

31.17% รู้จัก และ... ตัวเลขที่คิดมานี้ส...

เรื่อง แต่ไม่อาจประมวล... ปัญหาสำคัญอันห...

"สุโขทัยเป็นราชธานีแห่ง... สุโขทัยทรงประดิษฐ์อ...

อุดมคติของความเป็นไ... แต่เยาวชนและประ...

ชวนให้คิดว่าเป็นไ... ท่นว่าประวัติศาสตร์แ...

การล้นๆ โดยไม่มี "ม... นำเข้าชม เพราะของป...

นอกจากนั้น ยังมีป... เมืองมรดกโลกเหล...

เข้าชม

มีคนจำนวนไม่น้อย... ใจไม่ไป บางคนไปถึง...

ควรเสีย

ทางแก้ไขเพื่อจูงใจ... ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพ...

1.เลิกโกหกพลคม... ครั้งแรก รวมทั้งความ...

2.เน้นประวัติศาสตร์... ศิลปที่มีแต่ตัวกับวัง

3.สร้างเครือข่ายเ... ความเป็นมาร่วมกันอย...

พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ...

4.เลิกเก็บค่าเข้าช... แล้วจะมีหน้าเก็บค่า...

เหมาะสมคืออะไร? แ...

5.บริหารจัดการจ... วันอาทิตย์-วันจัน...

ขายดินแดนรัฐสุโขทัย... เน้นมรดกโลกที่เป็น...

แล้วตัดขาดชุมชนท้องถิ่น... กับวังในอดีต

คำอธิบายเมืองมรดก... อลังการของศัพท์แสง...

ไกลและไม่มี "คน"

เมื่อไม่มีผู้คนเสียแ... ด้ามยาวอะไร? ทำไม?

เพื่อ...

ศึกษาเนื้อหาหลัก...

โลกสุโขทัย-ศรี...

มรดกโลกมีประวั...

ครบถ้วน แล้วจูง...

ที่สำคัญคือก...

ข้ามภูมิภาค คำ...

ภูมิในอุษาคเนย์...

อนาคตใกล้ๆ นี้

อินทวิหารด้านถนนสามเสน ตรงข้ามวังบางขุนพรหม (ธนาคารแห่งประเทศไทย) จากนั้นเมื่อมีสมาชิกแน่นเหนียวขึ้น จึงจัดตั้งเป็นสหพันธ์นักกลอนบางขุนพรหม ก่อนที่จะพัฒนาขึ้นเป็นชมรมนักกลอนแห่งประเทศไทย สมาคมนักกลอนกรุงสยาม และสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทยตามลำดับทุกวันนี้

กาลเวลาล่วงมาได้ 50 ปี นับแต่นั้นมา แล้ววันที่ 10 ธันวาคม ก็นับเป็นวันนักกลอน ส่วนวันที่ 11 ธันวาคม เป็นวันคล้ายวันประสูติ

กรมการปกครอง มอบรางวัลประกวดร้อยกรองออนไลน์โดยนายยุทธ โตดิทพย์ นายกสมาคมคนปัจจุบัน ต่อจากนั้นมีการมอบรางวัลนักกลอนตัวอย่าง ประจำปี 2553 ให้กับ นายสถาพร ศรีสังข์ หรือรู้จักกันในชื่อ พนม นันทพดุษย์ มีอุปนายกสมาคม นายทองแถม นาถจำนง ประกาศเกียรติคุณ โดยนายสมชาย เสียงหลาย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้มอบรางวัล ทั้งนักกลอนตัวอย่างและนักกลอนดีเด่นจาก 7 ภูมิภาค

สมัย เขียนผิดเมื่อไร

-หน้าห้องจะโทร.มาต่อว่าแต่เช้า นายเขียน
“หุดหิด” มากค่ะ นักข่าวเขียนชื่อนายหิด

-เจ้าตัวและวงศาตณาคติกลายเป็นพื้นเป็น
ไฟ เพราะว่า “นามสกุลเก่าแก่” เขียนผิดได้ใจ

ชลข

นั่นเป็นเหตุที่ไม่ได้มีเจตนาเปลี่ยนชื่อ แปลง
นามสกุล หรือลดตำแหน่งใคร แต่ที่อ่านพบใน
นิตยสาร “ศิลปวัฒนธรรม” ฉบับเดือนธันวาคม
เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยเจตนา

บทความที่กล่าวถึงคือ “พระนามทางการที่
ปลาสนาการของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี” โดย
สุทธิศักดิ์ ระบุบ สุขสุวานนท์ และ “เรียก ‘พ่อ’ ผิด
ตรงไหน?” โดย ปราบินทร์ เจริญทอง

สุทธิศักดิ์กล่าวว่า “ชาวไทยในปัจจุบันมักนิยม
เรียกขานพระนามสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีว่า
‘สมเด็จพระเจ้าตากสิน’ (ครองราชย์ พ.ศ.2310-
2325) ซึ่งเป็นพระนามที่ปรากฏบนจารึกหน้าฐาน
พระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ตรงวงเวียน
ใหญ่ ผังธนบุรี อันถือเป็นการลดทอนพระเกียรติยศ
ของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีลงอย่างรู้เท่าไม่ถึง
การณ์ เนื่องจากพระนามดังกล่าวนี้หาใช่พระนาม
ทางการร่วมสมัยของพระองค์แต่อย่างใดไม่”

ทั้งอธิบายให้เห็นว่า ในเอกสารทางการหลาย
สมัยเรียกขานพระนามของพระองค์ต่ำกว่า
สถานภาพจริงทั้งสิ้น เช่น

-เอกสารการแต่งตั้งเจ้าพระยาณรงค์ศรีธรรม
ราช (พัก) ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอด
ฟ้าจุฬาโลก พ.ศ.2327 เรียกพระองค์ว่า “พญา
ตากสิน”

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

-คัมภีร์สังคัตติวงศ์ (พงศาวดารเรื่อง
สังคายนาวาพระธรรมวินัย) ของสมเด็จพระพนรัตน์
(แก้ว) เรียกพระองค์ว่า “พระราชวชิรปการ”

-พระราชพงศาวดารเหนือ เล่มที่ 41 (เล่มที่
1/พ) รวบรวมและเรียบเรียงโดย พระวิเชียร
ปรีชา (น้อย) เจ้ากรมราชบัณฑิตขวา เรียก
พระองค์ว่า “พญาตาก”

-หนังสือลำดับกษัตริย์คำฉันท์ ของพระยา
ทิศดาจตุรงค์ ข้าราชการในสมเด็จพระเจ้าหลาน
เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ (เจ้าฟ้าทอง
อิน) กรมพระราชวังบวรสถานพิมุข เรียก
พระองค์ว่า “เจ้าตาก”

-พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี ฉบับพัน
จันทนุมาศ (เจิม) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอด
ฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้ชำระเมื่อ พ.ศ.2338
และพระราชพงศาวดารกรุงสยาม ต้นฉบับปริดิช
มิวเซียม ลอนดอน เลียงที่จะกล่าวถึงพระนาม
ของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีไว้ตลอดทั้งเล่ม

ซึ่งส่งผลกระทบต่อหนังสือที่บันทึกโดยชาวต่างชาติ
ในระยะต่อมา เช่น เล่าเรื่องเมืองสยาม-พระสังฆ
ราชปิลเลอแก้ว และราชอาณาจักรและราชฎ
สยาม-เซอร์จอห์น เบาริง ที่เรียกพระองค์ว่า
“พระยาตาก” เช่นกัน

ความจริงนี้เป็นเรื่องธรรมดา เพราะผู้สูญเสีย

อำนาจจะถูกเรียกด้วยนามที่ไม่เป็นการยกย่อง
อยู่บ่อย เราจึงมีนามอย่าง “ขุนหลวงหาวัด” “ขุน
หลวงขี้เรื้อน” อยู่ในพระราชพงศาวดาร

แต่พระนามอย่างเป็นทางการ” ของสมเด็จพระ
พระเจ้ากรุงธนบุรี หรือสมเด็จพระเจ้าตากสิน
มหาราช คืออะไร

สุทธิศักดิ์ ระบุบ สุขสุวานนท์ พลิกเอกสาร
ทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง แล้วชี้ให้เราเห็น

ขณะที่บทความของปราบินทร์อธิบายในมุมมอง
กลับของสุทธิศักดิ์ ด้วยการนำเสนอ “ระยะห่าง
สมมติ” ของพระมหากษัตริย์-ประชาชน ใน
ราชวงศ์จักรี ที่ค่อยๆ แคลง

เดิมในช่วงต้นราชวงศ์ พระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงให้ความสำคัญกับ
ศรัทธาความเชื่อเรื่องเทวราชา โดยทรงใช้
แบบแผนของระบบกษัตริย์อยุธยาเป็นบรรทัด
ฐาน ราชประเพณีโบราณทั้งหลายไม่ว่าจะเป็น
พระราชพิธีบรมราชาภิเษก, การพระราชพิธี 12
เดือน, พระราชจริยวัตรต่างๆ ในแต่ละวันตั้งแต่
เช้า-ค่ำ ฯลฯ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2408-2411
บันทึกว่า “และเรียกเจ้านายที่เป็นเจ้าลูกเจ้าป้า
เจ้าอาว์เจ้าน้า ว่าพระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าป้าเธอ

ความเป็น “สมมุติเทพ” ผ่อนคลายลง แม้พระราช
พิธีจำนวนไม่น้อยยังคงปฏิบัติสืบทอดมีการ
ถ่ายทอดสดให้ชมถึงบ้าน พระราชกรณียกิจของ
เจ้านายแต่ละพระองค์มีรายงานในข่าวพระราช
สำนักทุกวัน

คำเรียกขานเจ้านายแบบใหม่ว่า “สมเด็จย่า”
หรือเรียกงานเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชินี เป็น
วันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติแทน

ผู้เขียน (ปราบินทร์) ด้วยการค้นคว้าเอกสาร
ตลอดจนคำอธิบายความของนักปราชญ์จำนวน
ไม่น้อยที่สรุปได้ว่า

“คำเรียกพระมหากษัตริย์ว่า ‘พ่อ’ เป็นผล
สะท้อนความสัมพันธ์อย่างพิเศษระหว่างราช
สำนักกับประชาราษฎร์ ที่เกิดขึ้นในรัชกาล
ปัจจุบันนี้เอง โดยไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่า มีจุดเริ่ม
ต้นตรงไหน โดยใคร เพื่ออะไร คล้ายกับว่าคำๆ นี้
ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม
เมื่อ ‘เจ้า’ ต้องการใกล้ชิดกับพลนิกรมากยิ่งขึ้น
กับความต้องการของพลนิกรที่เห็นว่าเจ้า ‘ติด
ดิน’ และ ‘เอื้ออึ้ง’ ได้ง่ายกว่าในสมัยโบราณ”

บทความทั้งสองข้างต้นทำให้เห็นความสำคัญ
ของชื่อเสียงเรียงนามที่ใช้เรียกขานกันว่าเป็น
“เครดิต” ของบุคคล และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สร้าง
ลบล้าง ศรัทธาต่อผู้คนในบ้านในเมือง

วิชา จิราภาไพศาล

wipha_chi@yahoo.com

ชายดินแดนรัฐสุโขทัย ลุ่มน้ำยม-น่าน แล้วเห็นว่าทางการ วร.
เน้นมรดกโลกที่เป็นเมืองราชธานี มีวัดกับวังเป็นสำคัญที่สุด
แล้วตัดขาดชุมชนท้องถิ่นโดยรอบที่ผลิตทรัพยากรป้อนให้วัด
กับวังในอดีต

คำอธิบายเมืองมรดกโลกของทางการ ส่วนเติมไปด้วย
อลังการของศัพท์แสงประวัติศาสตร์ศิลป์ซึ่งที่มละลือที่ทาง
ไกลและไม่มี “คน”

เมื่อไม่มีผู้คนเสียแล้ว ก็ไม่รู้จะเข้าชมมรดกโลกหาพระแสง
ค้ำยวอะไร? ทำไม? ฯลฯ

เมืองโบราณ ใน
อาณาจักรสุโขทัย โดย
ศรีศักร วัลลิโภดม
เป็นหนังสือรายงาน
การวิจัยเกี่ยวกับรัฐ
สุโขทัยที่สมบูรณ์
ที่สุด สถาบันไทยคดี
ศึกษา มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ พิมพ์
ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.
2532

ถ้ากระทรวงวัฒนธรรม
ศึกษาเนื้อหาหลักจากเล่มนี้ แล้วยกไปอธิบายมรดก
โลกสุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร จะทำให้
มรดกโลกมีประวัติศาสตร์สังคม เศรษฐกิจ-การเมือง
ครบถ้วน แล้วจึงใจคนเข้าชมได้มาก
ที่สำคัญคือกำหนดรัฐสุโขทัยอยู่บนเส้นทางการค้า
ข้ามภูมิภาค ค้าขายแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงทั้งสุวรรณ
ภูมิในอุษาคเนย์ สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนใน
อนาคตใกล้ๆ นี้

บางกอกเกียน

bangkokian@matichon.co.th

วันนักกอลอน

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ร้านกาแฟ (สมัยนั้น เรียกร้านที่
ขายอาหารและกาแฟรวมกันว่า “ร้านกาแฟ”) บริเวณ
ปากทางเข้าวัดอินทวิหาร สีแยกบางขุนพรหม บุรุษนายหนึ่ง
นามว่า สุรพล สุขมนัญ กับสหายร่วมวงนักกอลอนประเภท “เป็น
นักกอลอนนอนเปล่าก็เศร้าใจ” ยามบ่ายถึงเย็นย่านดังกล่าวนี้คึกคัก
โอเลียงและเสพสุรา ยาดองพุดคุดและต่อสาวนกลอนแปดอัน
เลื่องลือของท่านสุรพลกู่เป็นอาจีน

แล้วไม่นานเมื่อแววดวงขยายเพิ่มจำนวนนักกอลอนทั้งประเภท
อิสระและประเภทนิสิตนักศึกษามากขึ้น คุณพี่สุรพลจึงจัดตั้ง
เรียกกลุ่มคนเหล่านี้ว่า ชมรมนักกอลอนบางขุนพรหม

ต่อเมื่อเวลาผ่านไปอีกระยะหนึ่ง ขบวนการชมรมนักกอลอน
บางขุนพรหมก็ย้ายร้านมาใช้ร้านกาแฟหน้าปากซอยเข้าวัด

อินทวิหารด้านถนนสามเสน ตรงข้ามวังบางขุนพรหม (ธนาคาร
แห่งประเทศไทย) จากนั้นเมื่อมีสมาชิกแน่นเหนียวขึ้น จึงจัดตั้งเป็น
สหพันธ์นักกอลอนบางขุนพรหม ก่อนที่จะพัฒนาขึ้นเป็นชมรมนัก
กอลอนแห่งประเทศไทย สมาคมนักกอลอนกรุงสยาม และสมาคมนัก
กอลอนแห่งประเทศไทยตราเป็นตราทุกวันนี้

กาลเวลาล่วงมาได้ 50 ปี นับแต่นั้นมา แล้ววันที่ 10 ธันวาคม ก็
นับเป็นวันนักกอลอน ส่วนวันที่ 11 ธันวาคม เป็นวันคล้ายวันประสูติ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าภูมิพลอดุลยเดช บรมครูแห่งวงการกอลอน
เจ้าของผลงานกวีนิพนธ์หลายเรื่อง มีลิลิตตะเลงพ่าย เป็นอาทิ

สมัยก่อนนั้น บรรดาสมาชิกนักกอลอนทั้งหลายต่างไขว่คว้าโพธิ์ วัด
พระเชตุพน เป็นสถานที่นัดพบชุมนุมกันในวันที่ 10 ธันวาคม ทั้ง
เป็นสถานที่ประชุมประจำเดือน และประจำปีเพื่อเลือกตั้งประธาน
ชมรมและนายกสมาคม ขณะที่มีโอกาสทำบุญอุทิศส่วนกุศลถวาย
สมเด็จพระผู้เป็นกวีองค์สำคัญแห่งกรุงรัตนโกสินทร์พร้อมกันไป

(ไม่ทราบว่าเป็นปีหลังๆ มานี้ยังมีพิธีการนั้นอยู่หรือไม่)

ปีนี้สมาคมนักกอลอนแห่งประเทศไทย จัดให้มีการประชุมใหญ่
สามัญประจำปี 2553 สมัยบริหารที่ 16 และ “งานวันนักกอลอน
2553” วันที่ 10 ธันวาคม ขึ้นที่หอประชุมดุสิตเกล้า กระทรวง
ศึกษาธิการ

งานเริ่มตั้งแต่ตะวันตกล้อยเที่ยง เวลาบ่ายโมงตรง ประชันกลอน
สดนักเรียนมัธยมปลายระดับประเทศจากตัวแทน 7 ภาค บ่ายสอง
โมง มีกิจกรรมวรรณศิลป์เนื่องในวาระ 50 ปี สมาคมนักกอลอนแห่ง
ประเทศไทย ต่อด้วยประกาศมอบรางวัลการประชันกลอนสดและ
กลอนกระดาศ พร้อมมอบรางวัลโดย นายมงคล สุระสังข์ อธิบดี

กรมการปกครอง มอบรางวัลประกวดร้อยกรองออนไลน์โดย
นายยุทธ โตจิตทิพย์ นายกสมาคมคนปัจจุบัน ต่อจากนั้นมีการ
มอบรางวัลนักกอลอนตัวอย่าง ประจำปี 2553 ให้กับ นายสถาพร
ศรีสังข์จั้ง หรือที่รู้จักกันในชื่อ พนม นันทพฤษณ์ มีอุปนายก
สมาคม นายทองแถม นวลจำนง ประกาศเกียรติคุณ โดย
นายสมชาย เสียงหลาย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้มอบ
รางวัล ทั้งนักกอลอนตัวอย่างและนักกอลอนดีเด่นจาก 7 ภูมิภาค
นายสถาพร ศรีสังข์จั้ง กล่าวสุนทรพจน์ เชิญฟัง
จนเย็น ใกล้ค่ำ เชิญสมาชิกประชุมใหญ่ประจำปี เลือกตั้ง
กรรมการบริหารสมาคมนักกอลอนแห่งประเทศไทย สมัยที่ 17
(2554-2555)

สุดท้ายของงาน นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ
สมาชิกเริ่มแรกตั้งแต่สหพันธ์นักกอลอนบางขุนพรหม กล่าวเปิด
งาน (เป็นบทกวี?) และพิธีการระดมทุนแล้วเสร็จแล้วร่วมรับ
ประทานอาหารสังสรรค์ “วันนักกอลอน 2553” ตามอัธยาศัย

ว่ากำหนดการมาเสียยืดยาวเพื่อให้มิตรรักนักกอลอนได้เห็น
บรรดานักกอลอนทั้งหลายที่ทำงานปกติธรรมดาเป็นเหมือนเขา
อื่น ไม่ใช่เป็นแต่เขียนกลอน หรือ “นอนเปล่าก็เศร้าใจ” เท่านั้น

ขอเชิญสมาชิกสมาคมนักกอลอนและบรรดามิตรรักนักกอลอน
ทั้งหลาย ทั้งรุ่นก่อน รุ่นโน้น รุ่นนี้ ไปพบกันโดยพร้อมเพรียง

อ้อ แล้วย้ายลิ้มไว้อาลัยกับนักกอลอนผู้จากไปด้วยละ โดยเฉพาะ
รายล่าสุด ศิริพงษ์ จันทน์หอม ซึ่งเปลี่ยนชื่อเป็น “พงษ์พิพัฒน์”
ก่อนลาจากบรรณพิภพไปสู่ “สรวงสวรรค์ชั้นกวีจุจิดัน” เอกผู้
ล่วงไปก่อนแล้ว

● สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้จัดทำนิตยสารศิลปะร่วม
สมัย ราย 3 เดือน ฉบับปฐมฤกษ์ในชื่อ “อาร์ตสแควร์” (Art Square)
เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่กิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปะร่วม
สมัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ภายในนิตยสารประกอบด้วยเรื่องราวของ
ศิลปะร่วมสมัยทั้ง 9 สาขา ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์ สาขาวรรณศิลป์
สาขาดนตรี สาขาศิลปะการแสดง สาขาภาพยนตร์ สาขา
สถาปัตยกรรม สาขามัณฑนศิลป์ สาขาเชิดศิลป์ และสาขาการ
ออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับผู้สนใจสามารถขอรับนิตยสารได้ฟรี
ที่สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ชั้น 17 กระทรวงวัฒนธรรม ใน
วันและเวลาราชการ

● บริษัท ไทยท็อบสปอร์ต จำกัด ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์กีฬา
Reebok เปิดแคมเปญส่งท้ายปลายปี นำร่องเท็กกีฬาและชุดกีฬา
Reebok มาลดสูงสุด 50-80% ให้ทุกท่านได้เลือกซื้อเป็นของขวัญ
ขึ้นประทับใจฉลองรับเทศกาลปีใหม่ตั้งแต่วันนี้ไปจนถึงวันที่ 12
ธันวาคมปีนี้ ที่บูธ Reebok โซน ATRIUM หมายเลข A1 ณ ศูนย์การ
ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ส่งข้อความประชาสัมพันธ์ได้ที่ scoop@matichon.co.th
หรือ โทรสารหมายเลข 0-2589-5874 และ 0-2580-0550